

Hei

Kevätlaskennat on nyt tehty ja tässä vähän analyysiä tuloksista. Ne perustuvat Varsinais-Suomen osalta 62 reittiin. Reittimäärä on hieman viime vuosia pienempi. Kiitokset kaikille laskijoille!

Tuloksista kertova taulukko löytyy Turun lintutieteellisen yhdistyksen kotisivuilta osoitteesta

<https://www.tly.fi/tutkimus/talvilintulaskennat/talven-2024-2025-tulokset/>

Taulukossa on kolme osaa: perustaulukko, eloonjäämisprosentti ja laskijat. Tutustukaa näihin, niin saatte aika hyvän kuvan talven linnustosta. Tänä vuonna kyse on osin myös alkukevään linnustosta, sillä viime vuosien tapaan kevätmuutto ehti vaikuttaa tuloksiin. Taulukossa on paljon tietoa; tässä lukuohjeita perustaulukkoon: Sarake A lajit, sarakkeet B-H eri vuosikymmenten keskiarvot yks./10 reittikm, I-M viime vuosien yks./10 reittikm, N tämän talven arvo (= suhteellinen runsaus), O monellako reitillä laji tavattiin (yleisyys), P tämän talven yksilösumma ja Q monellako reitillä laji tavattiin (%). Riveillä 143-145 on kaikenlaista yhteenlaskettua tietoa. Huomaa myös kommentit soluissa A144 ja A145. Tässä yhteenvedossa esiteltyt luvut ja paljon muuta löytyy kotisivujen taulukosta.

Koska suurin osa tiedoista on kerätty museon talvilintusivuilta (ks. alla), niin taulukossa on noudatettu museon ohjeita ns. sensitiivisten lajien osalta. Ko. lajit on merkitty taulukkoon vaalean keltaisella värillä ja niistä on taulukossa mukana vain yhteinen tieto runsaudesta. Esimerkiksi merikotka ja kanahaukka kuuluvat tähän ryhmään.

Valtakunnallista tietoa löytyy seuraavilta sivuilta: Luonnontieteellisen keskusmuseon LUOMUKSEN sivuilta voi laskeskella mm. eri yhdistysten reittien määriä. Niissä on hämmästyttäviä eroja! Täältä pystyy myös näkemään miten pitkään ja montako kertaa kutakin reittiä on laskettu. Joku reitti on voinut olla myös välillä pitkään laskematta.

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=censuses&year=2024&season=spring>

Sivulta löytyy myös valtakunnallisia tai yhdistyskohtaisia lajikohtaisia diagrammeja kunkin lajin esiintymisestä eri vuosina (kohta lajit) sekä tietoja kaikista mahdollisista kautta aikojen lasketuista reiteistä ja niiden kartoista (kohta reitit). Kaikista reiteistä ei toki ole olemassa karttaa. Sieltä voi tarkistaa myös ovatko kaikkien omien laskentojesi tiedot mukana tilastoissa.

Tuloksia Varsinais-Suomesta

2010-luvun keskiarvo kevätlaskennoissa on 82 lajia, ja keväiden 2020-2024 keskiarvo 92 lajia. Näihin nähden nyt havaittua lajimäärää 86 voi pitää pidemmällä tähtäimellä hyvänä, mutta lähikevääsiin verraten hieman tavallista pienempänä määränä. Yksilöitä nähtiin 524 yks./10 reittikm, joka on sama kuin vuosi sitten. Kevätmuuton alku vaikutti viime keväitä hieman vähemmän niin laji- kuin yksilömäärään. Yleisimmät lajit reittien määrällä arvioituna olivat sinitiainen ja talitiainen, joita tavattiin 62 reitillä, varis (61), mustarastas ja viherpeippo (59) sekä käpytikka (58).

Vastaavasti runsaimmat lajit olivat talitiainen (78 yks./10 reittikm), sinitiainen ja naakka (50), varis (36) sekä pikkubarvonen (31). Tukkakoskelo oli ”yleisin” puutelaji, sillä laji on tavattu viimeisen 10 vuoden aikana 10 kertaa kevätlaskennassa. Muista puutelajeista peltopyy ja riskilä on tavattu 9 kertaa, pilkkasiipi, naurulokki ja hemppo 8 kertaa sekä maakotka ja merisirri 7 kertaa ja mustalintu, ruokki, pähkinähakki, pulmunen ja pajusirkku kuusi kertaa.

Uusi kevätlaskentalaji oli haapana.

Lajikohtaisia tuloksia

Harmaahaikaroita oli leudon talven jälkeen ihmeellisen vähän. Edellisen samalla tavalla leudon talven 2020 jälkeen lajia näkyi moninkertainen määrä. Merimetsoja oli tavanomainen määrä tällä vuosikymmenellä, mutta pitemmällä ajanjaksolla hyvin paljon.

Kyhmyjoutsenia oli tavanomaista enemmän, vaikka ei ihan huippumääriä. Enemmän oli viimeksi keväällä 2021. Laulujoutsenia saapui paljon, mutta silti kevääseen 2020 verrattuna selvästi vähemmän. Lajia tavattiin 56 % reiteistä eli laji on melkein kaksi kertaa kyhmyjoutsenta yleisempi. Viimeksi laulujoutsen puuttui kokonaan keväällä 2011. Laulujoutsenen kannankasvu ja talvien leudontuminen käyvät hyvin ilmi täältä

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&season=spring&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.26280>

Kanadanhanhea lukuun ottamatta hanhia on nähty kevätlaskennassa vasta keväästä 2014 alkaen. Keväällä 2023 ei nähty yhtään hanhea, keväällä 2024 yhteensä 188 ja nyt 43 yksilöä. Niistä oli kanadanhanhia 9, metsähanhia 22 ja merihanhia 12. Eli hanhia saapui aika vähän. Etenkin sumulla ja ehkä länsituulella oli merkitystä niiden saapumiselle. Tundrahanhet ja tundrametsähanhet saapuvat pääosin Virosta, joten tuulet eivät niitä suosineet.

”Perus”vesilintuja eli sinisorsia, telkkiä ja isokoskeloita nähtiin yleisesti ottaen hämmäntävän vähän. Sinisorsia oli edellisen kerran vähemmän keväällä 2023 ja sitä edellisen kerran samaa tasoa 2013. Telkällä määrät ovat olleet selvässä nousussa tällä vuosikymmenellä ja nyt nähtiin viime vuosien tavallinen määrä. Isokoskelolla ovat edelliset vielä pienemmät määrät olleet keväinä 2018 ja 2013.

Tukkasotkalla näkyi selvästi lajin uudehko tapa talvehtia Ahvenanmaan vesillä, joka tuo lajin meille aiempaa aikaisemmin. Sieltä meille on huomattavasti lyhyempi matka kuin esim. Tanskasta. Nyt tuli uusi ennätys, joka oli yli kaksi kertaa enemmän kuin kevään 2020 edellisen ennätyksen määrä. Tukkasotkan esiintyminen talven kolmessa laskennassa on muuttunut hyvin eri tavalla vuosien mitaan:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&season=spring&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.26415>

Lapasotkia tavattiin Utön ja Kasnäsin reiteillä paljon, enemmän on ollut kevätlaskennassa vain 2017. Haahkoja saapui muutamia muutolta ja niitä on nähty tällä ja viime vuosikymmenellä melkein joka toinen vuosi kevätlaskennassa. Allihaahka tavattiin viidennen kerran kevätlaskennassa.

Merikotkia tavattiin vähän, edellisen kerran vähemmän niitä on ollut keväinä 2024 ja 2016. Toki laji silti oli runsain ja yleisin petolintu. Kanahaukkoja oli vähän ja viimeksi yhtä vähän on ollut 2010. Varpushaukkoja oli toista vuotta peräkkäin vähän. Molempien lajien määrät ovat kuitenkin olleet hyvällä tasolla viime vuosina.

Hiirihaukkoja teki uuden ennätyksen ja laji havaittiin 37 % reiteistä ja siitä on tullut vakituinen talvehtija maakuntaan. Viimeksi laji on jäänyt näkemättä keväällä 2005. Osa yksilöistä lienee nykyään

paikkalintuja ja ne ovat jo pariutuneita ja soidintavat kevätlaskennan aikana. Piekanoja nähtiin myös kohtuullisen paljon, vaikkakaan ei ennätysellisesti. Laji ei ole runsastunut samalla tavalla kuin hiirihaukka, mutta on kyllä vakinaistunut talvehtijana.

Kanalinnuista pyitä ja metsoja tavattiin hieman normaalia suurempi määrä. Teeriä ja fasaaneja sen sijaan oli tavallinen määrä. Kahlaajista nähtiin vain 31 töyhtöhyppää. Lajin määrät vaihtelevat paljon kevään tulosta riippuen, ehkä tämä määrä kuvastaa hieman tavallista pienempää määrää viime vuosina.

Naurulokki jäi jo toista kevättä peräkkäin puuttumaan eikä se aiemminkaan ole ollut jokavuotinen laji kevätlaskennassa. Kalalokin määrät vaihtelevat, tällä kertaa niitä oli paljon. Laji taitaa olla jäätöminä talvina runsain lokki merellä. Harmaalokkeja oli toista vuotta peräkkäin vähän, viimeksi vähemmän on ollut 2013. Merilokkeja oli myös vähän ja niitäkin on viimeksi ollut vähemmän 2013. Harmaa- ja merilokin pesimäkanta on ollut laskussa viime aikoina ja tämä heijastelee myös talviaikaisiin määriin. Kesykyhkyjä oli ihan normaalisti. Uuttukyyhkyjä oli vähän, tosin viimeksi vähemmän oli vain kaksi vuotta sitten. Uuttukyyhkyn kuvaaja kertoo hyvin, miten lajin tilanne on muuttunut kevätlaskennoissa:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&season=spring&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.27908>

Sepelkyhkyjä oli hyvin vähän, joka poikkeaa lajin viime aikojen trendistä, joka on ollut selvästi nouseva kevätlaskennoissa.

Harmaapäätikkoja oli hyvin paljon, vaikka ennätysä ei hätyytelty. Myös palokärkiä oli paljon ja laji teki uuden ennätysen. Laji on lisääntynyt viime vuosina, sillä ensimmäisen kerran 1 yksilö/10reittikm ylittyi vasta keväällä 2014 ja sen jälkeen vain kolme kertaa on jääty alle yhden yksilön/10 reittikm. Käpytikkoja oli neljännen kerran yli 10 yksilön/10reittikm, edelliset olivat keväinä 2013, 2022 ja 2024. Pikkutikkoja sen sijaan oli vähän, edellisen kerran samaa tasoa oli viimeksi 2015. Laji on kuitenkin selvästi lisääntynyt kevätlaskennoissa tällä vuosituhatluvulla. Onko syynä kannan kasvu vai aikaistunut kevätsoitin ei ole tiedossa.

Kiurulla kevätmuutto toi laskentoihin kohtalaisesti lintuja. Kevätmuutot ovat aikaistuneet, mutta silti edellisen kerran lajia ei nähty lainkaan keväinä 2023 ja 2018. Laji nähtiin 19 % reiteistä. Tilhiä tavattiin marjatalvesta huolimatta vain kohtuullisesti ja 15 % reiteistä. Nyt oli kahdeksas kevät peräkkäin, kun tilhiä on tavattu 1990-, 2000- ja 2010-luvun keskiarvoja vähemmän. Onko tilhen kevätesiintymisessä tapahtumassa muutos? Koskikara jatkoi tasapaksua esiintymistään nollan ja parin yksilön välillä, nyt kaksi. Peukaloisia oli ennätysellisesti ja punarintoja vain muutama. Peukaloisen on selvästi runsastunut talvilintuna toisin kuin punarinta, joka on jo pitkään esiintynyt vain muutaman yksilön määrin laskennassa. Mikä seikka on suosinut peukaloista enemmän kuin punarintaa Suomen leudontuvissa talvissa? Riittääkö selitykseksi vain se, että peukaloisen pesimäkanta on kasvanut toisin kuin punarinnalla?

Mustarastaita oli neljännen kerran yli 10 yksilön/10reittikm ja laji teki uuden ennätysen reilulla marginaalilla. Laji tavattiin 95 % reiteistä. Räkättirastasta ei vuosi sitten nähty lainkaan, mutta nyt niitä oli marjatalven jälkeen kohtuullinen määrä. Laji tavattiin runsaalla kolmanneksella reiteistä. Kulo-rastas tavattiin nyt kahdeksatta kertaa kevätlaskennassa ja laji teki uuden komean ennätysen moninkertaisella erolla aiempaan. Ensimmäinen havainto oli keväällä 2008 ja muut viimeisen 10 vuoden aikana. Kaikki aiemmat lienevät olleet kevätmuuttajia, mutta nyt mukana oli varmastikin myös talvehtijoita.

Hippiäisellä meni nyt hyvin, toisin kuin vuosi sitten. Viiksitimali yllätti, sillä luulin lajin pärjäävän hyvin leudon talven takia. Toisin kävi, sillä niitä nähtiin vain yksi yksilö. Vuosi sitten laji teki kevätennätyksen kovan talven jälkeen. Pyrstötiaisia oli neljän huonon kevään jälkeen nyt ihan kohtuullisesti.

Metsätiaiset (hömö ja töyhtö) ovat edelleen vähissä. Hömötiaisia oli viisi vuotta ollut alle yksi yks./10 reittikm, mutta raja vaihteeksi vähän ylitettiin. Toivottavasti kannan lasku pysähtyy tähän. Vuosi sitten töyhtötiainen teki uuden vähäisyysennätyksen, mutta nyt hieman parannettiin tilannetta. Töyhtötiainen tavattiin lähes kaksi kertaa useammalla reitillä kuin hömötiainen. Kummallakin lajilla on tainnut olla kesällä 2024 onnistunut pesintäkausi. Kuusitiaisella oli syksyllä 2023 suuraavellus, mutta talven määrät jäivät sen jälkeen vain tavalliselle tasolle. Nyt niitä oli selvästi enemmän kuin vuosi sitten. Viimeksi enemmän on ollut keväällä 2018.

Talitiaisia tavattiin normaalisti ja sinitiaisia vähän tavallista vähemmän. Tilanne oli suunnilleen sama kuin vuosi sitten. Eli lintulautojen tiaisiin ei vuosi sitten olleella kovalla talvella tai nyt leudolla talvella ollut merkitystä. Eloönjäämis% välilehdeltä huomaa, miten tiaisten ääntely lisääntyy kevään koittaessa ja tämä näkyy havaituissa yksilömäärissä.

Pähkinäakkeleita tavattiin Ruissalossa yhdellä reitillä kolme yksilöä. Edelleen ihmettelen puukiipijän runsautta nyky metsissä. Laji teki keväällä 2020 ennätyksen ja edelleen niitä on paljon. Ilmeisesti ilmastonmuutoksen vaikutukset eli talvien leudontuminen kumoo metsien tilan huononemisen. Laji on myös oppinut käymään ruokinnoilla.

Isolepinkäisiä oli tavallista enemmän ja laji sivusi kevään 2016 ennätystä. Närhiä oli tavallista vähemmän, mutta lajin kanta vaihtelee satunnaisten oloisesti, sillä viime vuonna niitä oli paljon. Hara-koita oli kolmatta kevättä peräkkäin vähän. Keväällä 2005 ja sitä aiemmin oli samaa tasoa tai vähemmän. Harakan kannannousu lienee taittunut. Naakkoja ja variksia oli suunnilleen viime vuosien normaali määrä, mutta pitemmällä tähtäimellä paljon. Molemmilla lajeilla kevätmuutto lienee tuonut lisäystä. Korppeja oli tavallista vähemmän ja lajin kanta lienee vakiintunut pitkän nousun jälkeen, katso:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2024&season=spring&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.37178>

Kuten tunnettua, niin varpusella menee huonosti ja nyt kolmatta vuotta peräkkäin pieni määrä. Pikkuvarpusia oli viime vuosien normaalisti ja kanta näyttää nyt vakiintuneen tälle tasolle. Peippoja oli hyvin vähän ja laji nähtiin vain viidellä reitillä. Järrejä oli myös vähän, viimeksi vähemmän on ollut 2016 ja 2017. Viherpeippoja oli nyt samoin kuin vuosi sitten hieman viime vuosia enemmän. Alan jo uskoa, että laji ei enää kykene nousemaan 20 vuoden takaiseen kukoistukseen.

Tikli teki vuosi sitten ennätyksen ja nyt päästiin hyvin lähelle vastaavaa tasoa. Vihervarpusia oli vaihteeksi paljon. Lajin määrät vaihtelevat hyvin paljon vuodesta toiseen ravintotilanteesta johtuen. Nyt lajia havaittiin jo pareittain pitkin metsiä. Urpiaisia oli vuosi sitten paljon, nyt taas vähän. Laji on tunnettu suurista vuosivaihteluista.

Käpylintuja tavattiin kohtalaisen paljon, mutta tavallisuudesta poiketen pikkukäpylintuja oli normaali määrä, mutta isokäpylintuja ennätyksellisesti. Perinteisesti pikkukäpylinnun määrät vaihtelevat isoa enemmän. Punatulkkuja oli hyvin paljon ja viimeksi enemmän on ollut keväällä 2003. Kel-

tasirkkuja sen sijaan oli vähän kuten lumettomana keväänä ”pitääkin” olla. Ne ovat hajallaan eri puolilla pikkuparvissa ja siten vaikeasti havaittavissa.

Lopuksi voi vielä tutustua siihen, miten lintumäärät ovat muuttuneet talven mittaan. Siihen löytyy tietoja alataulukosta ”eloonjäämis%”. Siellä voi mietiskellä, miten leuto talvi vaikuttaa linnustoon. Katso vaikka viiksitimalia jonka määrä tippui kolmeen prosenttiin syksyn jälkeen. Mukavaa ajanvietettä taulukon parissa toivottaa

Epa